

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3906

Vragen van het lid **Michon-Derkzen** (VVD) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de aanpak van illegale boerenacties* (ingezonden 9 augustus 2022).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 6 september 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3804.

Vraag 1

Bent u het eens met de stelling dat (demonstrerende) boeren zich, net als ieder ander, aan de wet moeten houden?

Antwoord 1

Ja. De wet geldt voor iedereen en demonstraties zijn geen vrijbrief voor wetsovertredingen of grensoverschrijdend gedrag.

Vraag 2

Wat zijn de instructies binnen de politie voor hun handelingsperspectief bij demonstraties van boeren? Kunt u deze interne instructies openbaar maken?

Antwoord 2

Het recht om te demonstreren is een grondrecht. Voor zover naar het oordeel van de burgemeester sprake is van een demonstratie dient deze zich actief op te stellen om de demonstratie te faciliteren. Daarbij bedient de burgemeester zich van de onder diens gezag staande politie.

De wijze waarop de politie optreedt, wordt bepaald binnen de lokale driehoek.

De politie treedt bij de handhaving van de openbare orde op onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. Bij de handhaving van de rechtsorde is de officier van justitie het bevoegd gezag.

Rondom recente acties heeft ter ondersteuning van het bevoegd gezag bestuurlijke afstemming plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het lokaal bestuur, OM en politie.

De volgende uitgangspunten zijn als advies voor de lokale driehoeken gedeeld met burgemeesters:

De overheid treedt zichtbaar en merkbaar op tegen blokkades en andere buitenwettelijke acties.

Demonstreren mag, blokkeren niet. De overheid begrenst vroegtijdig en treedt waar mogelijk direct op. Blokkades worden zoveel mogelijk voorkomen

dan wel zo snel mogelijk beëindigd (oplopend van vrijwilligheid naar vormen van dwang/handhaving).

Blokkades op en rondom snelwegen zijn niet acceptabel. Dit is voornamelijk gelegen in:

Gevaarstelling (ongevallen, gewonden, mogelijk zelfs dodelijke slachtoffers, bermbranden, gevaarlijke stoffen).

Snelweg is geen geschikte locatie, alternatieve locaties om te demonstreren worden in overleg met het lokaal bevoegd gezag aangewezen

Artikel 2 van de Wet openbare manifestaties biedt de mogelijkheid om een betoging in verband met de verkeersveiligheid te beperken of te verbieden. Waar directe handhaving niet mogelijk is wordt ingezet op opsporing en vervolging na de acties. Er wordt ingezet op een hoge pakkans.

Zoals gezegd is het uiteindelijk aan de betreffende burgemeester en officier van justitie – ter afstemming binnen de lokale driehoek – om te bepalen op welke wijze wordt opgetreden.

Vraag 3

Waarom leidt het rijden met een trekker op de snelweg en/of het rijden met een trekker zonder kenteken niet direct tot een bekeuring?

Antwoord 3

Het is niet toegestaan om met een landbouwvoertuig op de snel- en autowegen te rijden. De reden dat niet altijd direct een bekeuring wordt opgelegd is dat landbouwvoertuigen die worden gebruikt bij protestacties veelal niet zijn voorzien van een leesbaar kenteken. Het doen stilhouden van een rijdend landbouwvoertuig zonder kenteken, om op die manier de identiteit van de bestuurder vast te stellen, kan risico's opleveren voor de veiligheid van medeweggebruikers of politiemedewerkers. Politiemedewerkers maken ter plaatse de afweging of hiervoor wordt gekozen. Dat wil niet zeggen dat bestuurders van deze voertuigen weggelaten met strafbare feiten. Zoals in antwoord op vraag 4 wordt aangegeven, kan de identiteit op basis van beeldmateriaal worden vastgesteld. Na identificatie kan ook een boete worden opgelegd voor het rijden zonder kenteken.

Vraag 4

Klopt het dat, indien direct aanhouden of bekeuren niet lukt, de politie achteraf de daders opspoor? Hoe vaak is er achteraf aangehouden of bekeurd? Kunt u dit in ronde getallen uitdrukken?

Antwoord 4

Wanneer het door omstandigheden niet opportuun is om direct handhavend op te treden, is het inderdaad mogelijk dat op basis van onderzoek naar beeldmateriaal de verdachte strafrechtelijk wordt vervolgd of een sanctie wordt opgelegd op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften.

In de politiestructuren bestaat geen apart label voor boerenprotesten of voor overtredingen met landbouwvoertuigen. Het is daarom niet mogelijk om precies na te gaan hoeveel personen zijn aangehouden of bekeurd in relatie tot de protesten. Wel blijkt dat het aantal bekeuringen rond snelwegen sinds 22 juni jl. sterk is gestegen. Op die datum begonnen de protesten tegen het stikstofbeleid van de overheid. Zo nam het aantal bekeuringen voor langzaam rijdende motorvoertuigen op de snelweg fors toe. Het aantal beboete vergrijpen gelinkt aan de boerenacties ligt waarschijnlijk nog hoger. In totaal schreven agenten de afgelopen weken in ieder geval 700 verkeersboetes uit voor overtredingen die zijn te relateren aan de boerenprotesten. Van de ruim honderd mensen die sinds 22 juni jl. vanwege overtredingen of misdrijven rond boerenprotesten zijn aangehouden, is een kwart buiten heterdaad aangehouden. Uit het systeem is niet te achterhalen hoeveel van de bekeuringen op basis van identificatie achteraf zijn opgelegd.

Vraag 5

Wat heeft de politie nodig om het aantal achteraf opgelegde bekeuringen c.q. aanhoudingen op te schroeven?

Antwoord 5

De inzet van de politie is gericht op het voorkomen van strafbare feiten en gevaarlijke situaties alsmede op handhavend optreden bij het overschrijden van deze grenzen.
Het is belangrijk dat personen die strafbare feiten plegen daar niet mee weggomen.
De wijze waarop in de praktijk wordt gehandhaafd, wordt afgestemd binnen de lokale driehoek.